

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/38/2019
Identifikačné číslo spisu:	7217221329
Dátum vydania rozhodnutia:	14.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7217221329.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého R. V., bývajúceho v V., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, dieťaťa matky Mgr. et Mgr. E. V., PhD., bývajúcej v V., zastúpenej R., advokátkou so sídlom v Košiciach, Žižkova č. 6, a otca RNDr. R. V., PhD., bývajúceho v L., zastúpeného R.om, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, L., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. XX P XXX/XXXX., o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2018 sp.zn. X CoP XXX/XXXX, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 31. októbra 2017 č.k. 19 P 107/2017-81 v spojení s doplniacím rozsudkom z 19. decembra 2017 č.k. 19 P 107/2017-127 Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“), aplikujúc ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 2, § 62, § 63 ods. 3, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 a 2, § 77 ods. 1 a § 76 ods. 1 Zákona o rodine: a/ zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, b/ zaviazal otca prispievať mesačne na výživu maloletého sumou 200 € od 9. apríla 2017, c/ zaviazal otca prispievať mesačne na výživu maloletého tvorbou úspor sumou 200 €, d/ upravil styk otca s maloletým každý piatok od 14:00 hod. do 16:30 hod. za prítomnosti matky, e/ zaviazal otca zaplatiť do 60 dní dlžné výživné 600 € za obdobie od 1. júla 2017 do 31. októbra 2017, f/ rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Výrok o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky založil na tom, že dieťa je od narodenia v osobnej starostlivosti matky, ktorá má vytvorené vhodné prostredie pre jeho zdravý fyzický a psychický vývoj. Matka s maloletým obýva samostatnú bytovú jednotku na druhom podlaží rodinného domu, v ktorom bývajú aj jej rodičia. Návrhu otca, aby maloletý bol zverený do jeho osobnej

starostlivosti, súd nevyhovel s odôvodnením, že nebola preukázaná opodstatnenosť (relevancia) jeho tvrdení, v zmysle ktorých matka ublížila maloletému, lebo ho nedoždila. Pokiaľ otec poukazoval na to, že maloletý je v mieste svojho bydliska vystavený pasívnemu fajčeniu zo strany rodičov matky, súd prvej inštancie uviedol, že starí rodičia maloletého obmedzujú fajčenie na priestory prízemného domu, teda priestory obývané matkou a maloletým sú nefajčiarskym prostredím. Bydlisko matky je pre maloletého bezpečné, lebo blízka nelegálna osada je pravidelne monitorovaná a nie sú v nej hlásené prípady zanedbávania starostlivosti o deti. Z týchto dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa policajnými štatistikami a nariaďovať znalecké dokazovanie na zistenie lokálnej bezpečnosti okolia bydliska maloletého. Otcovi uvádzané skutočnosti nemôžu byť považované za nevhodnú starostlivosť matky len preto, že nezodpovedajú predstavám a názorom otca.

1.2. Rozhodnutie o vyživovacej povinnosti otca voči maloletému odôvodnil majetkovými pomermi otca, predovšetkým jeho príjmom 1 800 € mesačne (ktorý dosahoval u posledného zamestnávateľa a bez vážneho dôvodu sa tohto zamestnania vzdal), úsporami 6 000 Eur (patriacimi do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, avšak v jeho výlučnej dispozícii) a úsporami 150 000 € (vo výlučnom vlastníctve otca, ktorých sa bez vážneho dôvodu vzdal). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec sa bez vážneho dôvodu vzdal výhodného zamestnania, pričom jeho schopnosti a možnosti mu umožňujú zamestnať sa. To, že otec úspory vo výške 150 000 € údajne vrátil svojim rodičom z dôvodu, že mal pocit osobného zlyhania, považoval súd prvej inštancie za účelové a bezdôvodné vzdanie sa majetku. Argument otca o neprimeranosti výživného vo výške 200 € s poukazom na to, že štát prispieva matke sociálnymi dávkami, posúdil ako scestný, lebo štát si poskytovaním príslušných sociálnych dávok plní svoju úlohu pomoci rodičom starajúcim sa o deti; rodič sa nemôže zbaviť svojej vyživovacej povinnosti s poukazom na pomoc zo strany štátu. Podľa názoru súdu sú v danom prípade splnené aj zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie tvorby úspor vo výške 200 €. Povinnosť platiť výživné uložil otcovi od narodenia dieťaťa, pretože dôvody uvedené matkou považoval za akceptovateľné ako dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na čas podania návrhu (mesiac po pôrode), situáciu matky a tiež to, že otec sa nepodieľal na nákladoch spojených s tehotenstvom, pôrodom, narodením dieťaťa a výživné vedome a úmyselne neplatil.

1.3. Pri úprave styku bral do úvahy najmä vek maloletého, ďalej vyjadrenia otca ohľadom dochádzania do Košíc a tiež skutočnosť, že styk otca so synom sa už v súčasnosti realizuje v danom rozsahu.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Na odvolanie otca Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2018 sp.zn. 8 CoP 102/2018 rozsudok súdu prvej inštancie: a/ potvrdil vo výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, b/ zmenil vo výroku o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého tak, že ho obidvaja rodičia budú zastupovať a spravovať jeho majetok, c/ zrušil vo výroku o výživnom, výživnom na tvorbu úspor, dlžnom výživnom a úprave styku otca s maloletým. Vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

2.1. K potvrdzujúcemu výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav veci a posúdil ho v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine. Vykonané dôkazy vyhodnotil v zmysle § 191 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa názoru odvolacieho súdu je odôvodnenie tohto výroku presvedčivé a súd prvej inštancie sa v ňom dôsledne vyrovnal s otcovi vznesenými námietkami. Otec ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, so zreteľom na ktoré by prichádzalo do úvahy iné rozhodnutie o zverení dieťaťa. K odvolacej argumentácii otca uviedol, že súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy a o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, rozhoduje súd. Zdôraznil, že ani v priebehu odvolacieho konania nevznikla potreba vykonať otcovi navrhnuté dôkazy, lebo už súd prvej inštancie zistil skutočný stav inými dôkaznými prostriedkami (§ 185 ods. 1 a 2 CSP a § 36 CMP). Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil predmetný výrok rozsudku odvolacieho súdu ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

2.2. Pokiaľ ide o výrok prvoinstančného rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté, že právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok bude mať (len) matka, odvolací súd uviedol, že nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok sú obaja rodičia a zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd rodičovi výlučne z dôvodov, ktoré sú uvedené v § 38 Zákona o rodine. V danom prípade také dôvody neboli dané, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil v tejto časti podľa § 388 CSP.

2.3. Na odôvodnenie zrušujúceho výroku rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne § 185 CSP a § 36 CMP. Napriek tomu, že vo veci vykonával rozsiahle dokazovanie, dôsledne nezistil rozhodujúce skutočnosti majúce vplyv na rozhodnutie o výživnom. Rozhodol predčasne len na hypotetickom podklade o zárobkových schopnostiach a možnostiach otca a jeho majetkových pomeroch, ktoré ničím neverifikoval.

2.4. Odvolací súd vo vzťahu k výroku rozsudku o úprave styku otca s maloletým dospel k záveru, že súd prvej inštancie v rozpore s § 220 ods. 2 CSP nerešpektoval právo účastníkov konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, lebo sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie; v odôvodnení rozsudku absentuje výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia.

2.5. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil prvoinštančný rozsudok vo výroku o výživnom, výživnom pre tvorbu úspor a úprave styku (§ 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

2.6. V záverečnej časti odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol, že v zmysle § 53 ods. 3 CSP neprihliadol na námietku zaujatosti sudkyne súdu prvej inštancie, ktorú vzniesol otec, lebo sa týkala len okolností spočívajúcich v procesnom postupe a rozhodovacej činnosti tejto sudkyne. K námietke otca o manipulácii so zvukovým záznamom vyhotoveným z pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 31. októbra 2017, odvolací súd uviedol, že tento záznam obsahuje kontinuálny text na seba obsahovo nadväzujúci, pričom žiadne okolnosti nenasvedčujú, že by došlo k jeho manipulácii, ako sa mylne domnieva otec.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec 7. januára 2019 dovolanie, ktoré doplnil (o štyri spektrogramy nahrávky z pojednávania súdu) podaním z 8. januára 2019. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, § 420 písm. e/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.1. Na odôvodnenie vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP uviedol, že v konaní poukazoval na negatívne dopady toho, že maloletý je „nútene vystavený pasívnemu fajčeniu a environmentálneho tabakovému dymu“, súd prvej inštancie mu ale znemožnil bližšiu argumentáciu („umlčal ho“) a tiež položenie ďalších otázok. Súdy si neuvedomili, že druhé podlažie rodinného domu rodičov matky nemôže byť považované za nefajčiarske prostredie. Vychádzali len z tvrdení matky, nepreskúmavali ich pravdivosť, jeho tvrdenia otca ale vysvetľovali po svojom. Porušili zásadu rovnosti účastníkov konania a v rozpore so zákonom (§ 42 CMP) nevydali rozhodnutia v stanovenej lehote. V konaní na súde prvej inštancie nebol zastúpený advokátom, preto mal byť poučený o procesných oprávneniach účastníka konania. Jeho návrhu na vykonanie dokazovania znalcom k otázke spôsobilosti rodičov vychovávať dieťa počas striedavej starostlivosti súd prvej inštancie nevyhovel. Odvolací súd tieto nesprávnosti nenapravil a rozhodol bez naštudovania spisu (najmä rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcich sa dôsledkov núteného pasívneho fajčenia) a bez znalosti veci.

3.2. Existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. e/ CSP vyvodzoval z toho, že v priebehu konania sa snažil namietat škodlivosť prostredia, kde býva matka s maloletým (predovšetkým vzhľadom na pasívne fajčenie, bezprostredných susedov, zásahy polície, petície občanov, krádeže, ničenie majetku), sudkyňa prvoinštančného súdu ale jeho prednesy prerušila s odôvodnením, že sú v danej veci irelevantné. Keď upozornil na zostrihanú zvukovú nahrávku z pojednávania (v časti týkajúcej sa jeho priameho diktátu), sudkyňa to za použitia nevhodných (urážlivých a ponížujúcich) výrokov poprela.

3.3. V rámci ďalšej argumentácie otec uviedol, že súd prvej inštancie vôbec nerešpektoval právnu úpravu týkajúcu sa možnej striedavej starostlivosti oboch rodičov, len konštatoval, že na strane matky neboli zistené nedostatky, a preto má byť maloletý zverený do jej starostlivosti. Podľa názoru dovolateľa sa rozhodnutia súdov v otázke možnosti zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov priečia záverom Ústavného súdu Českej republiky, ktoré vyjadril v rozhodnutiach sp.zn. III. ÚS 1206/09, I ÚS 266/10.

3.4. Z uvedených dôvodov otec navrhol zrušiť rozsudky súdov oboch inštancií a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie 29. januára 2019 doručil matke dovolanie aj s jeho doplnením, zároveň ju oboznámil s tým, že sa k týmto procesným úkonom otca môže vyjadriť v lehote 10 dní. Matka sa k nim vyjadrila podaním doručeným 25. februára 2019. Vzhľadom na to, že vyjadrenie podala po uplynutí lehoty 10 dní, nebolo naň v dovolacom konaní prihliadané (§ 436 ods. 3 CSP).

5. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu pre dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa v zátvorke uvádza „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“).

I.

8. Pokiaľ ide o tú časť dovolania otca, ktorá smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený vo výroku o výživnom, výživnom pre tvorbu úspor a úprave styku (§ 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP), najvyšší súd poukazuje na to, že rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie, má v tejto časti povahu uznesenia (§ 392 CSP). Najvyšší súd zastáva názor, že „dovolanie proti uzneseniu, ktorým dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 CSP“ (R 19/2017). Dovolanie otca preto v tejto časti nie je v zmysle § 420 CSP prípustné.

9. Pre prípad, že otec tu azda vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd uvádza, že v zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné iba proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu (nie zrušujúcemu) rozhodnutiu odvolacieho súdu.

II.

10. Dovolanie otca smeruje aj proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený vo výroku o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého tak, že ho budú zastupovať obaja rodičia, ktorí budú tiež spravovať jeho majetok.

11. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolateľ je procesnou stranou uvedenou v tomto ustanovení, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

12. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 420 a § 421 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu

prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení § 420 a § 421 CSP.

13. Tento zmeňujúci výrok dovolaním napadnutého rozsudku nemá negatívny dopad na právne postavenie otca - pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol, že oprávnenie zastupovať a spravovať majetok maloletého bude mať iba matka, odvolací súd toto oprávnenie rozšíril aj na otca.

14. Z uvedeného dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že otec nebol v zmysle § 424 CSP subjektívne oprávnený napadnúť dovolaním tento výrok rozsudku odvolacieho súdu.

III.

15. V časti dovolania, ktorá smeruje proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu v otázke zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky je otec v danom prípade osobou oprávnenou podať dovolanie. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je jeho dovolanie - v tejto časti - prípustné aj z objektívneho hľadiska.

16. Prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje otec z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie odvolacieho súdu, že k tvrdenej procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť dovolacej argumentácie otca o vade zmätočnosti.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, resp. rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie faktická činnosť alebo nečinnosť súdu (procedúra prejednávania veci, resp. to, ako súd viedol konanie), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a účastníkovi konania (strane sporu) znemožňuje realizáciu jeho procesných oprávnení a marí mu možnosť jeho aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Keďže postupom súdu nie je samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť návrhu alebo žaloby (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017), nie je ním ani časť rozhodnutia - odôvodnenie (obsah, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Tieto právne náhľady najvyššieho súdu považuje za ústavne udržateľné aj ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

19. Obsah dovolania (č.l. 7 CMP a § 124 ods. 1 CSP) naznačuje, že dovolateľ namieta nedostatky v odôvodnení napadnutého rozsudku vedúce podľa neho až k nepreskúmateľnosti. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) ale zastávala názor, že vada spočívajúca v nepreskúmateľnosti rozhodnutia nezakladá prípustnosť dovolania. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (nie zmätočnosť) zotrvalo aj stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho

súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.". Toto stanovisko je naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

20. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

20.1. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

20.2. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (vo výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky) ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednotke ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil.

20.3. Najvyšší súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 CSP). Obsah spisu neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

21. So zreteľom na dovoláciu argumentáciu otca, obsahom (§ 124 ods. 1 CSP) ktorej je, že súdy rozhodli bez náležitého zistenia skutočného stavu a reálneho zváženia škodlivosti pasívneho fajčenia, resp. že nepreskúmavali pravdivosť skutkových tvrdení matky, skutkové tvrdenia otca „si vysvetľovali po svojom“, nevyhoveli jeho návrhu na dokazovanie znaleckým posudkom, dovolací súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).

22. Pre prípad, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť ním podaného dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (napríklad v otázke predpokladov pre zverenie maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov), dovolací súd uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 24/2017 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

23. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd pripomína naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014 a tiež IV. ÚS 279/2018).

24. Pokiaľ otec tvrdí, že súdy porušili zásadu rovnosti účastníkov konania, najvyšší súd uvádza, že rovnosť pred súdom je výrazom rovnosti účastníkov civilného mimosporového konania (rovnako aj strán civilného sporového konania). Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom sú obsahom toho

istého pojmu a znamenajú rovnaké postavenie účastníkov konania (oboch procesných strán) pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukoľvek účastníkovi konania (strane sporu). Zásada rovnosti v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95).

24.1. Podľa čl. 4 ods. 1 veta prvá CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Podľa čl. 7 veta tretia CMP v záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania môže súd upustiť od vykonania určitých úkonov alebo prispôbiť ich realizáciu tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci. Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

24.2. Civilné mimosporové konanie vedie súd. Súd pripravuje pojednávanie (pokiaľ sa nariaduje), riadi a usmerňuje jeho priebeh, vykonáva dokazovanie. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že môže celkom alebo sčasti upustiť od vykonania určitých úkonov. V záujme hospodárnosti konania, ako aj čo najrýchlejšieho prejednaní veci musí súd nevyhnutne už v priebehu konania selektovať, čo je pre rozhodnutie veci významné a na to sa zameriava. Spomedzi skutkových okolností tvrdených účastníkmi konania (stranami sporu) postupne vyberá tie, ktoré sa javia ako významné. Súd v rámci tejto činnosti môže v priebehu vypočúvania účastníka alebo svedka prípadne aj obmedziť tie ich prednesy, realizácia ktorých by sťažovala naplnenie zmyslu a účelu zákona (čl. 7 veta tretia CMP a čl. 12 CMP).

24.3. Z týchto aspektov vychádzajúc dospel dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu k záveru, že súdy v danom prípade neporušili zásadu rovnosti účastníkov konania, a to ani pokiaľ nedali otcovi - ním požadovaný - plný priestor pre tú argumentáciu, ktorú zo svojich subjektívnych hľadísk považoval za významnú pre rozhodnutie veci. I keď súd prvej inštancie usmerňoval priebeh konania a uskutočňoval selekciu niektorých skutkových tvrdení otca z hľadiska ich (ne)podstatnosti, nič nenasvedčuje tomu, že by v danom prípade účastníkom konania (v tom, čo bolo pre rozhodnutie objektívne významné) nebola vytvorená rovnaká možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam iných účastníkov konania. S prihliadnutím na tvrdenie otca o nevyváženom vyhodnocovaní dôkazov dovolací súd pripomína, že dôkazy a tvrdenia účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon (čl. 10 ods. 1 CMP), pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 10 ods. 2 CMP). Každý dôkaz hodnotí súd jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany (§ 191 CSP). Obsah spisu nenasvedčuje tomu, že by súdy nemali tieto ustanovenia na zreteli, prípadne že by ich nerešpektovali.

24.4. Po oboznámení sa so spisom, predovšetkým so zápisnicou o pojednávaní dňa 31. októbra 2017 (na ktorom sa otec mienil vyjadrovať napríklad k technikám kojenia a domáhal sa doplnenia dokazovania o kriminalite v mieste bydliska maloletého), dovolací súd konštatuje, že postup súdu na tomto pojednávaní nevykazoval znaky relevantné podľa § 420 písm. f/ CSP. Súd priebežne upozorňoval otca o nepodstatnosti niektorých jeho skutkových tvrdení.

25. Zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie 31. októbra 2017 vyplýva, že súd vytvoril otcovi možnosť predniesť tzv. záverečnú reč ako priamy diktát. Napriek tomu, že v písomnom prepise takto vyhotoveného zvukového záznamu chýbajú niektoré slová (časti priameho diktátu otca), dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu vysvetleným aj v napadnutom rozsudku, že nič nenasvedčuje o „manipulácii so súdnym spisom“ a že z rozhodujúceho - obsahového hľadiska možno považovať túto časť zápisnice za vecne na seba kontinuálne nadväzujúcu.

26. Otec tiež namieta, že súdy nedodržali zákonom stanovenú lehotu uvedenú v § 42 CMP, v zmysle ktorého vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa rozsudok vyhotoví a odošle do desiatich dní odo dňa jeho vyhlásenia. Uvedené ustanovenie zakotvuje inštruktívnu lehotu v záujme zvýšenej ochrany maloletých. Nedodržanie tejto lehoty nemožno ale bez ďalšieho považovať za znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

27. K časti dovolania, v ktorej otec namieta nesplnenie poučovacej povinnosti zo strany súdu, dovolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie poskytol všetkým účastníkom konania poučenie o ich procesných právach už v prílohe podania, ktoré im bolo doručené [otcovi bolo doručené do vlastných rúk 23. augusta 2017 (č.l. 9 a 12 spisu)]. Zo spisu vyplýva, že poučenie o procesných právach bolo otcovi poskytované (doplňané a aktualizované) aj v priebehu pojednávania pred súdom prvej inštancie.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

IV.

29. Dovolaťel' vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z § 420 písm. e/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

30. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát R 59/1997, v zmysle ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k § 420 písm. e/ CSP.

31. Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti (§ 49 ods. 1 CSP). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 2 CSP). Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 ods. 1 CSP). V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú (§ 52 ods. 2 CSP). Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 1 CSP). Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 3 CSP).

32. V zmysle uvedených ustanovení je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezáujatosti) alebo k zástupcom účastníkov konania. Samotné pochybnosti účastníka o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezáujatosti sudcu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. A práve také okolnosti uplatnil otec v danom prípade. So zreteľom na podstatu, obsah a predmet týchto námietok (toho, čoho sa týkajú) odvolací súd správne na ne neprihliadol a o vylúčení namietanej sudkyne ani nerozhodoval. Je otázne, či otec vôbec namietať existenciu relevantného vzťahu sudkyne k nemu. Vychádzajúc z obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) jeho procesného úkonu, v ktorom sa ohradil voči prístupu sudkyne k nemu, sa skôr javí, že mu prekážalo, ako s ním „komunikovala“. Treba preto uviesť, že i keby slovné vyjadrenia vec prejednávajúcej sudkyne neboli vo vzťahu k otcovi celkom korektné, nešlo by ešte bez ďalšieho o dôvod pre jej vylúčenie v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Tým, pravda,

nie je dotknutá možnosť otca ako účastníka civilného mimosporového konania inými prostriedkami a s inými dôsledkami upozorniť na správanie sudkyne.

33. Nad rámec uvedeného dovolací súd konštatuje, že - ak vôbec išlo o námietku zaujatosti sudkyne - námietka vznesená otcom nemala náležitosti v zmysle § 52 ods. 1 CSP.

34. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že otec neopodstatnene tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ CSP.
V.

35. Podľa presvedčenia otca je jeho dovolanie prípustné tiež podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

36. V zmysle judikátu R 71/2018 patria pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

37. Podľa § 35 CSP o dovolaní rozhoduje najvyšší súd; za dovolací súd v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP treba preto považovať tento súd. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí sp.zn. 6 Cdo 79/2017, v ktorom uviedol, že „vzhľadom na teritoriálnu pôsobnosť CSP možno pod pojmom dovolací súd rozumieť len Najvyšší súd Slovenskej republiky, a nie aj Najvyšší súd Českej republiky“. Obdobne dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP bezpochyby nie je ani Ústavný súd Českej republiky, ani Európsky súd pre ľudské práva.

38. V zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná výlučne „právna otázka“, teda nie skutková otázka. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 42/2017, 8 Cdo 73/2017).

39. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom

posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

40. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018 a 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiaciemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

41. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

42. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie, čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

43. V danom prípade sa otec v dovolaní nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu. Ani pri prístupe k jeho dovolaniu podľa obsahu tohto procesného úkonu (§ 124 ods. 1 CSP) nemožno ustáliť, konkrétne ktorú právnu otázku mal na mysli v rámci argumentácie, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Rovnako z jeho dovolania nevyplýva, vo vzťahu ku ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu došlo k judikatórnemu odklonu v riešení tej otázky, ktorú mal na mysli.

44. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolacie dôvody nie sú v dovolaní vymedzené spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na to nemohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

VI.

45. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá

náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

46. Najvyšší súd odmietol dovolanie otca podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti, v ktorej namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e/ a f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP.

47. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.